

Кваліфікаційна робота магістра

Удосконалення технології виноградного бренді

за допомогою методів сенсорного аналізу

Здобувач:
Ковтун Д.О.

Керівник:
проф. Каменева Н.В.

Зміст роботи

- Актуальність та мета
- Історія та ринок
- SWOT-аналіз галузі
- Традиційна технологія
- Матеріали та методи
- Результати досліджень
- Удосконалена схема
- Економічний ефект

Актуальність теми

Економічна вага: Виробництво брендів є традиційною та прибутковою галуззю України.

Виклики війни: Вторгнення змусило шукати нові шляхи оптимізації та виживання підприємств.

Часовий фактор: Традиційна витримка (3–50 років) заморожує обігові кошти на тривалий час.

Інноваційна потреба: Використання ультразвуку та чипсів потребує суворого сенсорного контролю.

Задачі дослідження

Аналіз

Огляд наукової літератури та нормативної бази методів прискорення.

Словник

Розробка дескрипторного словника для оцінки виноградного бренді.

Експеримент

Дослідження впливу ультразвуку на формування профілю дистиляту.

Історія розвитку технології

XIII ст.

Арно де Вільнев
документує процес
отримання "aqua vitae".

XVII ст.

Вдосконалення аламбиків у
Шаранті (Франція).

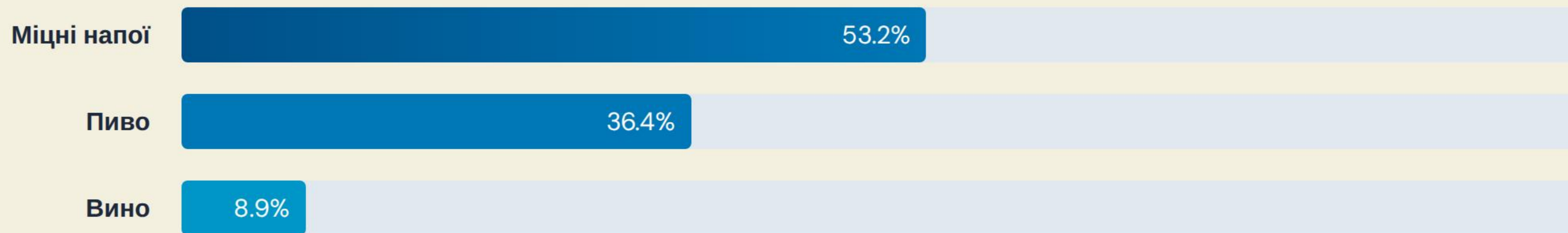
1863 р.

Заснування Одеського
коньячного заводу.

1900 р.

Гран-прі Шустова в
Парижі: право на назву
"Cognac".

Ринок та структура споживання

Україна лідирує в Європі за часткою споживання міцного алкоголю. Важливим викликом є ребрендинг на "Бренді України" до 2026 року.

SWOT-аналіз галузі

Сильні сторони

Потужна власна сировинна база

Багаторічні традиції та наукові школи

Можливості

Впровадження ультразвуку та чипсів

Вихід на нові експортні ринки

Слабкі сторони

Висока собівартість бочкової витримки

Залежність від імпорту дубової тари

Загрози

Зниження купівельної спроможності

Втрата назви "Коньяк"

Класична технологія виробництва

Дистиляція

Подвійна згочка у мідних апаратах.

Заливання

Спирт 62–72% заливається у бочки.

Елеваж

Витримка 3+ роки. "Доля янголь" 2–4%.

Купаж

Змішування спиртів, додавання води та сиропу.

Об'єкти та матеріали дослідження

Дистилят

Молодий спирт Ркацителі та
Аліготе (65.4%).

 Дубові чипси

Дубові чипси

Дуб скальний (*Quercus petraea*),
середній випал.

УЗ-кавітація

Частота 42 кГц, потужність 70
Вт.

Методологія сенсорного аналізу

Метод QDA (ISO 13299)

Кількісний дескрипторний аналіз дозволяє побудувати "відбиток пальця" напою.

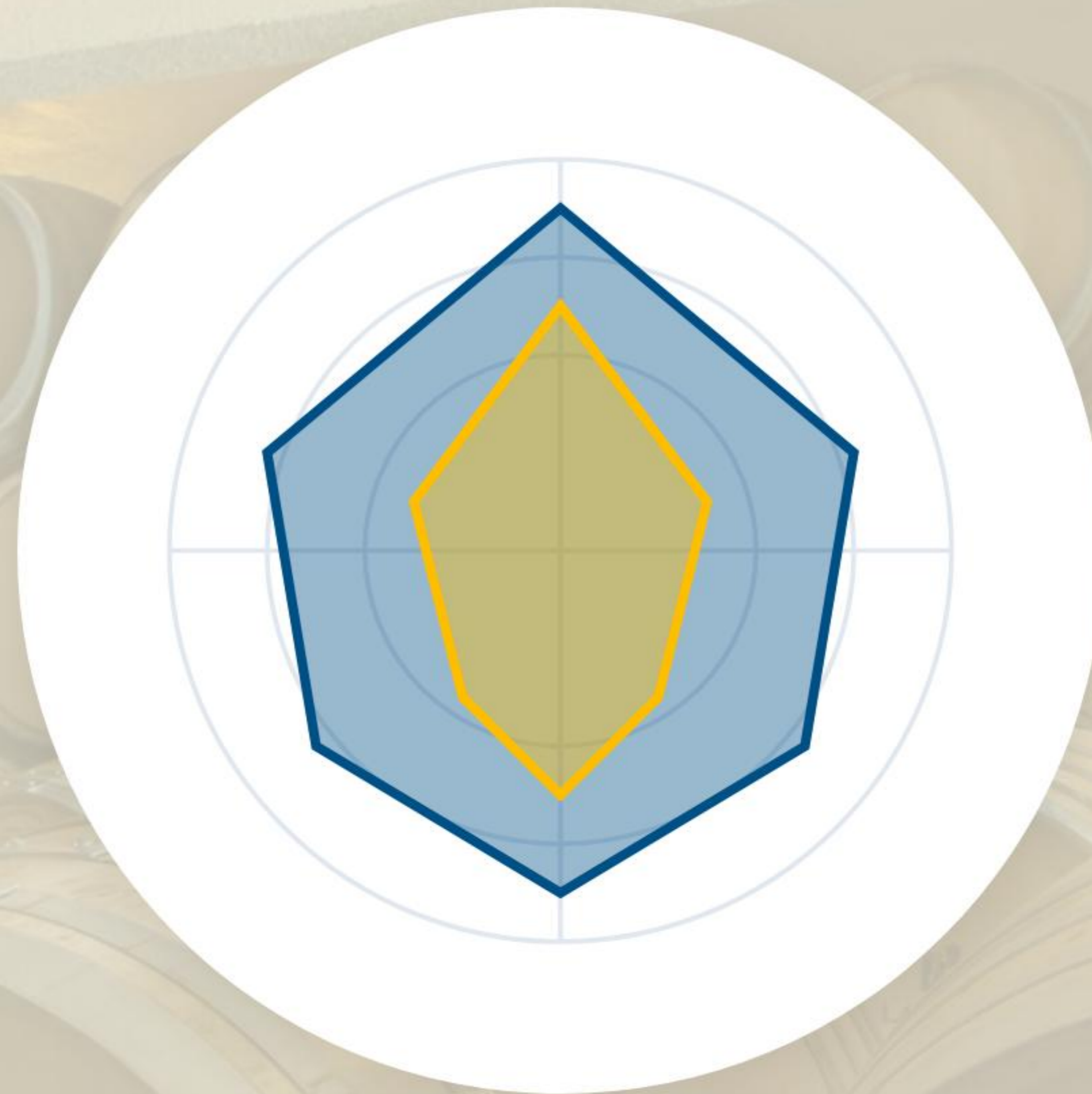
- Формування панелі з 10 експертів.
- Відбір за порогоми чутливості.
- Використання 10-бальної неструктурованої шкали.
- Келихи тюльпаноподібної форми (ISO 3591).

Вплив режимів на екстрактивність

Обробка протягом 30 хвилин дозволила збільшити вихід екстрактивних речовин на 38% порівняно з місяцем традиційного настоювання.

Результати сенсорного профілювання

■ УЗ 30 хв (Оптимально) ■ Контроль

Максимальне розкриття дескрипторів "Ваніль" (+48%) та "Карамель" (+35%) зафіксовано при 30 хвилинах обробки.

Удосконалена технологія

Проточний реактор

Пропонується заміна статичної витримки в бочках на обробку в герметичних кавітаційних реакторах.

- **Цикл:** Зниження з 3 років до 30 хвилин.
- **Втрати:** 0% спирту (відсутність випаровування).
- **Режим:** 42 кГц, чипси 5 г/дм³.

Карта сенсорного контролю

Етап	Показник	Вимога
Приймання виноматеріалу	Запах SO_2 , чистота	Повна заборона сульфитації
УЗ-дозрівання	Дескриптор "Терпкість"	Не більше 5.0 балів за QDA
Купажування	Гармонійність	Відсутність спиртуозної різкості
Готовий продукт	Відповідність ДСТУ	Прозорість, ванільно-смолисті тони

Інноваційний бюджет проекту

Стаття витрат	Одиниця	Ціна, грн
Промисловий УЗ-реактор (AISI 316L)	1 шт.	180 000
Відцентровий насос-дозатор	1 шт.	25 000
Дубові чипси (500 кг)	Партія	225 000
Монтаж та логістика	Послуга	30 750
УСЬОГО		460 750

Економічна ефективність

1.5 МЛН

Чистий ефект за 1-й рік

Термін окупності:

2.8 місяці

Економія втрат спирту:

1,080,000 грн

Обсяг переробки:

10 000 дал/рік

Загальні висновки

- ✓ Доведено високу ефективність УЗ-кавітації (42 кГц) для руйнування лігніноцелюлозної матриці дуба.
- ✓ Оптимальний режим (30 хв, 5 г/дм³) забезпечує гармонійний профіль без грубої терпкості.
- ✓ Виявлено ризик дисбалансу при обробці понад 45 хв через надлишок елаготанінів.
- ✓ Розроблена технологія дозволяє повністю усунути втрати етанолу ("долю янголів").

Пропозиції виробництва

Впровадження

Запуск лінії "Бренді України" за методом УЗ-екстракції.

Якість

Суворий контроль чипсів (фракція не менше 5 мм).

Автоматизація

Інтеграція систем SCADA для контролю часу та температури.

Дякую за увагу!

Готовий відповісти на ваші запитання

Одеський національний технологічний університет
Кафедра Технології вина та сенсорного аналізу

Image Sources

<https://universities.studyinukraine.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/%D0%91%D0%B5%D0%B7%D1%8B%D0%BC%D1%8F%D0%BD%D0%BD%D1%8B%D0%B9-12.jpg>

Source: universities.studyinukraine.gov.ua

<https://static.vecteezy.com/system/resources/thumbnails/069/202/610/small/cocktail-pouring-into-crystal-glass-at-luxury-party-celebration-professional-bartender-hands-serving-premium-amber-drink-with-sparkling-bokeh-lights-perfect-for-nightlife-entertainment-events-photo.jpg>

Source: www.vecteezy.com

---

https://i.ytimg.com/vi/dLQEOJEKsHk/hq720.jpg?sqp=-oaymwEhCK4FEIIDSFrYq4qpAxMIARUAAAAGAEIAADIQj0AgKJD&rs=AO4n4CLB91Wru_NakHjmt-6vuFMsoS5eaHg

Source: www.youtube.com

<https://www.yunyisonic.com/wp-content/uploads/2025/06/YL0810-4080120170-03.jpg>

Source: www.yunyisonic.com

<https://foodsci.wisc.edu/wp-content/uploads/2023/03/SA-booths-Oct-2019-1205x2048.jpg.webp>

Source: foodsci.wisc.edu

---

https://www.bevsource.com/sites/default/files/styles/medium_retina/public/uploads/images/articles/Sensory%20Beer.jpg?itok=ySPApuZF

Source: www.bevsource.com

Image Sources

<https://lanzerac.co.za/wp-content/uploads/2026/02/Barrel-Maturation-Cellar-Feb-Blog-Post-Lanzerac.jpeg>

Source: lanzerac.co.za

---

https://png.pngtree.com/thumb_back/fw800/background/20260522/pngtree-abstract-luxury-background-featuring-flowing-liquid-gold-and-glossy-deep-black-image_21845996.webp

for Source: pngtree.com

pngtree.com